

030048225

Podrobni učni načrt

za risanje

na petrazrednih ljudskih šolah
postojnskega okraja

(z osem - oziroma šestletno šolsko dobo,)

sestavljen na podlagi normalnega učnega načrta
za risanje na občnih ljudskih šolah, predpisanega
z ukazom ministra za bogočastje in nauk z dne 15.
septembra 1911, št. 27348, in navođila k normal-
nemu učnemu načrtu za risanje, izdanega z ukazom
ministra za bogočastje in nauk z dne 5. junija 1912,
št. 16413.

Izdelala

okrajna učiteljska konferenca leta 1914.

•••○•••

Začasno potrjen z odlokom c. kr. deželnega šolskega
sveta z dne 7. oktobra 1914, št. 6908.

Izdal in založil c. kr. okr. šolski svet v Postojni
leta 1914 pod šte. 2551.

Tiskal Maks Šeber v Postojni.

Učni smoter.

oooOooo

Učenci naj se usposobijo, da morejo upodabljati enostavne naravne oblike in predmete iz svojega obližja po nazoru in predstavi opazovane perspektivne, osvetljalne in barvne pojave.

Razvija naj se jim zmisel za preproste namenu primerne okraske.

Spoznawali in upodabljali naj bi točno najvažnejše geometrijske osnovne oblike.

1. in 2. razred
(1. in 2. šol. leto)

Poučuje se skupno z jezikovnim, računskim in nazornim poukom, da se razvije sposobnost opazovanja in upodabljanja po načelih za risanje po predstavi.

Snov dajó enostavni predmeti iz učenčevega, obližja povesti in dogodki.

3. razred
(3. šol. leto)

Upodablajo naj se enostavne, ploskovno učinkujoče reči in naravni predmeti po nazoru; ozira naj se na barvo.

Izvajajo naj se geometrijske osnovne oblike iz naravnih oblik: premica, kot, pravokotnik, kvadrat, trikotnik.

Risanje v omajlenem merilu skupno z domovinoznanskim poukom.

Na vseh stopnjah: Vadijo naj se učenci risati po predstavi.

- a) že prej risane oblike,
- b) neposrednje prej opazovane oblike,
- c) prej ogledane oblike.

Počenši v 3. šolskim letom: Porabiti je že risane oblike v vrstitev, t'akovne in vogelne okraske, ploskovne vzorce in rozete. Oziati se je na domačo narodno umetnost.

Upodablajoči pomočki: svinčnik, barvniki (Buntstifte), risarski papir v raznih barvah, gumiran papir v barvah, škarje.

barvniki, vodne barve, čopič, risarski papir in gumiran papir v raznih barvah; škarje.

4. razred		5. razred	
4. šol. leto	1. odd.: 4. š. leto 2. odd.: 5. š. leto	5. in 6. š. leto	1. odd.: 6. š. leto 2. odd.: 7. in 8. š. l.
Upodablajo naj se enostavne, ploskovno učinkujoče reči, in naravni predmeti po nazoru; ozira naj se na barvo. Izvajajo naj se geometrijske osnovne oblike iz naravnih oblik: razne vrste četrkotnikov — Valjavica, jajčasta črta.	Upodablajo naj se enostavne, ploskovno učinkujoče reči in naravni predmeti po nazoru; upošteva naj se barva. Izvajajo naj se geometrijske osnovne oblike iz naravnih oblik: do sedaj neobravnani ravni liki. Valjavica, jajčasta črta, spirala, polžasta črta.	Upodablajo naj se enostavne, ploskovno učinkujoče reči in naravni predmeti po nazoru; upošteva naj se barva. Predmeti z ravnočrtno in krivočrtno, somerno in nesomerno osnovno obliko. Izvajajo naj se geometrijske osnovne oblike iz naravnih oblik: mnogokotnik, krog, elipsa. — Spirala, polžasta črta.	(1. od: 6. šol. leto.) Kakor spredaj 1. in 2. odstavek. (2. od: 7. in 8. š. l.) Upodablajo naj se enostavni predmeti v legah, ki jih je lahko izraziti, oziraje se na perspektivne pojave in na barvo. Loči naj se svetlina in senca. (V obeh oddelkih.) Razgovor o enostavnih geometrijskih oblikah. Navod o rabi črtala, merila in šestila. Mreže teles. Tločrti in načrti teles. Vzorci za ženska ročna dela.
Opazka: Povsod se mora primerno gojiti okus. Pri pouku naj se porabi vsaka prilika za delotvorno opravilo. Kolikor dovoljujejo razmere, se sme vaditi o priliki tudi narisavanje tega, kar so učenci slišali in čitali.			
barvniki, vodne barve, čopič, tinta (tuš), pero, risarski papir v raznih barvah, gumiran papir, škarje, nožič.		barvniki, vodne barve, čopič, tinta (tuš), pero, risarski papir v raznih barvah, gumiran papir v barvah, škarje, nožič.	

1. četrtletje

Mesec	1. in 2. razred 1. in 2. šol. leto	3. razred 3. šol. leto
September	(1. razred.) Zvezek, knjiga. — Vsak naj nariše, kar sam hoče! (Spoznanje otrokove individualnosti.) (2. razred.) Zvezek s ščitkom. (Napis na ščitku z vodoravno črto!) Knjiga, tablica. (Paziti je na primerno razdelitev prostora na risarskem papirju.)	Čut za pravo smer. Na niti obešeno sadje (navpično napeta nit, prosta-ohlapno viseča nit.) Balončki na nitkah. (Risba z barvniki.)
Oktober	(1. razred.) Tabla, okvir, okno. (2. razred.) Posamezna šolska oprava: tabla, omara, miza, računalno itd. — Skupina šolske oprave. (Razdelitev prostora na papirju!) Posamezno pohišje: miza, stol, omara, klop, stenska ura. Skupina pohišja. (Razdelitev prostora!)	Vihar: Brzjavni drogi ob cesti (navpična smer), žica (vodoravna smer), dež (s poševnimi črtami). Brv čez vodo: most čez globok jarek. — Ograja s ptičjo hišico. Pojem „navpično in vodoravno“. Dečki pokladajo palčice v enaki razdalji navpično in vodoravno; deklice isto z volnenimi nitkami. — Telo- vadno orodje: navpični drogi, lestva, viseči krogi (za dečke). — Deklice: Kvačkani vzorec z navpičnimi in vodoravnimi črtami.
November	(1. razred.) Hiša, klobuk, kapa. — Solnce, luna. — Ilustracija pesmi: „Solnce čez hribček gre“. (2. razred.) Lestvica, koš, drevo (jablana.) Skupina teh predmetov: vrt v jeseni. Lepljenje. — Otroci izrežejo iz barvastega papirja oblike hriba, travnika, debela, drevesne krone in jabolka ter jih prilepijo na papir.) Z barvniki na siv papir: vrt v jeseni.	Jesen: jabolka, hruške, češplje, slive, s sadjem napolnjen koš. (Dečki rišejo z barvniki, deklice s svinčnikom in izrezujejo ali obšivajo.) Zajec; zajec na travniku; eden pazi, drugi se pase. Razdelitev prostora! (Dečki z barvniki, deklice s svinčnikom in obšijejo.) Poševna smer. Žena v dežju pod dežnikom. Risba z barvniki. Pokrajina prosta!

1. četrletje

4. razred		5. razred	
4. šol. leto	1. odd.: 4. š. leto 2. odd.: 5. š. leto	5. in 6. š. leto	1. odd.: 6. š. leto 2. odd.: 7. in 8. š. l.
Ponavlanje snovi 3. razreda. Šahova deska. Špana; lovci in zajec. Rizbe s svinčnikom, tinto in barvo. Zvezek, pismo. Prosta vaja s čopičem.	(1. odd.: 4. šol. leto). Ponavlanje snovi 3. razreda. Špana, lovci in zajec, (opis in namen.) Risba s svinčnikom, tinto ali barvo. Zvezek, pismo. Prosta vaja s čopičem (2. odd.: 5. šol. leto.) Krog. Vse, kar je okroglo; prstan, luna, solnce, balon, kolo, jabolko. (Risba s svinčnikom kot skica, potem z barvniki in z barvami.)	Krog. Vse, kar je okroglo: ura, prstan, solnce, luna, globus, ročki, žoga, balonček, kolo itd. a) skica s svinčnikom, b) z barvami in čopičem.	(1. oddelek.) Šesterokotnik, izvajen iz kroga. Šesterokotne zvezdne oblike. (2. oddelek.) List kostanjev, javorjev ali divje trte - po naravi. Uporaba lista kot okrasek za ženska ročna dela: prt za šivalno mizico.
Domina. Pravokotniki se na papir na rjšeje in izrezujejo. Črne pike se odtiskujejo s topim klinčkom, pomočnim v tinto, tuš ali napol suho črno barvo. Sestava domin v igri. Izrezovanje raznih oblik iz kvadrata. Pokladanje kvadratnih ploščic v razne okraske. Narodni okraski; oblika srca, kvadrata, lipovega lista v vrstvih.	(1. odd.) Izrezovanje raznih oblik iz kvadrata, (z barvanim papirjem) Pokladanje kvadratnih ploščic v okraske in vsrtitve. Narodni okraski oblika srca, kvadrata, lipovega lista v vrstvih. (2. odd.) Krog. Vaja z zamahom. (Risba s svinčnikom, barvnikom na ovojni papir, s kreda na tablo.) Krog v okrasu. Srp viseč na steni. - Jabolko (po naravi) s svinčnikom, z neutralno tinto, z barvami! Za deklice: vzorec zobkov za zanjkanje. - Vstavek za zanjkanje.	Krog. Vaja z zamahom. Risba s svinčnikom, barvnikom na ovojni papir, s kreda na tablo. Krog v okrasu. Srp, viseč na steni. Jabolko - po naravi; a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Žarčni princip, n. pr. pajčevina, cvetne rozete, solnčni žarki itd.	(1. odd.) Bršljanov list a) obris - blokiranje, b) z barvo. Bršljanova vejica z listi kot silhueta in v naravnih barvah. Bršljanov list kot okrasek. Žarčni princip, n. pr. pajčevina, cvetne rozete, solnčni žarki itd. (2. odd.) Kapela na hribčku. Risba z barvniki. - Primerno upoštevanje svetline. - Senčne slike; človek razni cveti, vaze, steklenice se narišejo in izrezujejo. Perspektivna opazovanja; pisemski ovitek, knjiga, zvezek, zaboj, škatle itd.
Kažipot. Lepljenje in risba s čopičem. Celorobni listi a) s svinčnikom, b) z barvniki (obris; ploskev), c) z barvo (sivo, silhueta brez žile in z žilo.) Vrbov list - v okrasu. Golobnjak. Dečki lepijo, deklice obšijejo. Risba z barvniki. (2. odd.) Nauk o barvah: glavne, mešane barve. Naravno mešanje barv na listu papirja. Jesensko listje: a) blokiranje, b) obris s svinčnikom, c) silhueta, d) v naravnih barvah. Za deklice v obeh oddelkih: Črke kot uporaba za zaznamovanje.	(1. odd.) Kažipot. Lepljenje in risba s čopičem. - Celorobni listi a) s svinčnikom, b) z barvniki (obris, ploskev), c) z barvo (sivo, silhueta brez žile in z žilo.) Vrbov list - v okrasu. Golobnjak. Dečki lepijo, deklice obšijejo. Risba z barvniki. (2. odd.) Nauk o barvah: glavne, mešane barve. Naravno mešanje barv na listu papirja. Jesensko listje: a) blokiranje, b) obris s svinčnikom, c) silhueta, d) v naravnih barvah. Za deklice v obeh oddelkih: Črke kot uporaba za zaznamovanje.	Nauk o barvah, temeljne in iz teh mešane barve. Naravno mešanje barv na listu papirja. Jesensko listje a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Elipsa; vaja z zamahom. Elipsa kot prosta vaja s čopičem. Vse, kar ima obliko elipse: paleta, ključ, očala, jajce, piruhi, žlica, citriona, hruška. - Jajčasta črta.	(1. odd.) Jesensko listje: a) obris, b) silhueta, c) z barvami. - Vejica z listjem a) silhueta, b) z barvami. Krog. Uporaba kroga v okrasih. - Za deklice: Kostelice jagode z listi kot okrasek za blazine itd. (2. odd.) Jesensko listje - po naravi: a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Perspektiva: Zaboj. Risba z barvniki, z neutralno tinto. - Jabolka - po naravi: a) blokiranje; upoštevanje svetline, in sence, b) z barvami. Uporaba jabolčnih vejic s sadom kot okrasek. Plesna risba s tinto (tušem).

2. četrtletje

Mesec	1. in 2. razred 1. in 2. šol. leto	3. razred 3. šol. leto
December	(1. razred.) Palica, metla, sneženi mož. (2. razred.) Plot (ograja); hiša; krmilnica za ptiče; golo drevo na polju; hiša na vrtu in ograja. Razdelitev prostora! Po spominu: sv. Miklavž in parkelj. Ilustracija „O zviti lisici“ (lisica v dublu.)	Poševna smer. Za dečke: telovadev v črtah pri telovadbi; naslonjena lestvica, zastava, dimnikar z lestvo. Risbe s svinčnikom, zastava z barvniki. - Dečki pokladajo palčice, deklice volnene nitke v poševno lego. - Za deklice: kvačkani vzorec s poševnimi črtami. Risanje v domovinoznanstvenem pouku: šolska soba v omaljenem merilu. (Uporaba ravnila z označeno centimetersko razdelitvijo.) Strani neba - vetrovnica. Moja pot v šolo.
Januar	(1. razred.) Drevo, ptica, zastava. (2. razred.) Zimska pokrajina. (Lepljenje: na višnjevi papir (nebo) prilepijo otroci zelen (gozd) in bel (sneg) papir. Smreka in pokrajina (s črnim barvnikom na svetlo siv papir). Zimsko veselje: sneženi mož na snegu. (Lepljenje); risanje: deček képa sneženega moža. Sanke. - Miš. - Ilustracija: Modra miška.	Zimska pokrajina: smreka na hribu, v ozadju gozd in nebo. Razdelitev prostora! (Risba z barvniki.) Ilustracija: „Ptice pozimi“ ali „Zimsko veselje“: sanjkajoča mladina. (Risba z barvniki na siv papir.) Kot. Žepni nož, napol, popolnoma odprt; pipec zaprt. Dečki tvorijo kote s palčicami, deklice z volnenimi nitkami.
Februar	(1. razred.) Nož, žlica, vilice. (2. razred.) Dan in noč. (Lepljenje: travnik - zelen, polje - rjavo, nebo - višnjevo, [po dnevi in ponoči].)	Risanje v prirodoopisnem pouku: Smreka; osnutek storža, krovna lusk. Smreka v prirodi. Razdelitev prostora! Zvonček; cvet, steblo, čebuljica. Zvončkov cvet v okrasku.

2. četrtletje

4. razred		5. razred	
4. šol. leto	1. odd.: 4. šol. leto. 2. odd.: 5. šol. leto	5. in 6. šol. leto	1. odd.: 6. šol. leto 2. odd.: 7. in 8. š. l.
Romb. Rombe iz barvastega papirja pokladajo otroci v ploskovne vzorce. - Risba z barvami. Romb v okrasu. Risanje v prirodo-pisnem pouku: mačka, gobček, oko s punčico, lobanja; sedeča in stoječa mačka zadej. Ilustracija: maček na vrtu. - (2. odd.) Mngokotnik. Risba s črtalom. Mogokotnik v okrasu. Prepletanje barvanih trakov. Izrezovanje in uvrščanje šesterokotnikov. Deklice lahko obšijejo šesterekotni okrasek (arabski vzorec.) Smrekova vejica po naravi. Risba z barvn.	(1. odd.) Romb. Pokladanje v ploskovne vzorce. Romb v okasku. Risanje v prirodo-pisnem pouku: mačka, gobček; oko s punčico, lobanja; sedeča in stoječa mačka zadej. Ilustracija: maček na vrtu. - (2. odd.) Mngokotnik. Risba s črtalom. Mogokotnik v okrasu. Prepletanje barvanih trakov. Izrezovanje in uvrščanje šesterokotnikov. Deklice lahko obšijejo šesterekotni okrasek (arabski vzorec.) Smrekova vejica po naravi. Risba z barvn.	Mnogokotnik, osmero - šestero - dvanajsterokotnik. Risbe s črtalom. - Mnogokotnik v okrasu. Prepletanje barvanih trakov (osmerokotnik); dečki rišejo, deklice pletejo. Izrezovanje in uvrščanje šesterokotnikov v razne vrstitve. Deklice lako šesterokotni okrasek obšijejo (arabski vzorec.) Smrekova vejica - po naravi. Risba z barvniki ali z barvami. Polžasta črta in spirala; vrtni polž s hišico. Risba z barvniki.	(1. odd.) Vrata šolske sobe ali omare - po nazoru. Risba s črtalom. Elipsa: ročno zrcalo. Jajčasta črta; jajce v navpičnem in vodoravnem prerezu: jajčja čašica, piruhi z okraski, žlica vaze itd (2. odd.) Božične razglednice. Prosta ilustracija. Perspektiva. Prizmatični predmeti: škatlja za smodke, prizma, kocka, zvezki, knjige. Peresna risba s tinto (tušem) ali risba z barvniki.
Deltoid. Deček spušča papirnatega zmaja. Risba s svinčnikom in peresom. Razdelitev prostora! Deltoid v okrasu. Trapec: cvetlični lonček. - Trapec v okrasu. - Krog: milni mehurčki, balončki na nitkah. Risba na temn papir z barvniki. - Zračni balončki se odtiskujejo s prob. kovim zamaškom, ki je na njem izrezan krog.	(1. odd.) Deltoid. (Glej na levi strani!) Trapec: cvetlični lonček. Trapec v okrasu. Krog. (Glej na levi strani!) (2. odd.) Elipsa. Vaja z zamaškom. Vaja s čopičem. Razni predmeti v obliki elipse: ščitke, ključ, očala. Polžasta črta in spirala: vrtni polž s hišico. Risba z barvniki. Polžve hišice (školjke) po naravi. Spirala v okrasih. Valovita črta: grbi, steklenice, vrči, vaze kot silhete. - (V obeh oddelkih za deklice:) Krog za spodnje krilo v omaljenem merilu.	Skoljke - po naravi. Risba z barvami. Spirala na raznih predmetih: izveski. - Spirala v okrasih. - Valovita črta: razni ščitki, grbi. Risba z barvami. - Steklenice, vrči, vaze kot silhete. Prosta vaja s čopičem.	(1. odd.) Polžasta črta: vrtni polž s hišico. Spirala: razni izveski. Za deklice: oblike črk: <i>WM</i> spirala pri vzorcih za zanjkanje. - Steklenice, vaze kot silhete. Prosta vaja s čopičem. (2. odd.) Perspektiva. Iz opazovanja in merjenja izhaja zakon: Smerne preme se stekajo, če zapuščajo frontalno lego. - Polži: a) s svinčnikom, b) peresna risba, c) z barvami. Skoljke. Geometrijsko risanje: Tloris, naris in mreža kocke; Za deklice le mreža kocke.
Telovadni ročki. Krog v okrasu. - Vaja v skiciranju. Grebeni gorovja (Javornik, Nanos) kot silhete.	(1. odd.) Krog v okrasu. - Vaja v skiciranju. (Glej na levo!) Grebeni gorovja (Javornik, Nanos) kot silhete. Sestava predmetov po barvah. Otroci rišejo po spominu reči, ki so rdeče, zelene, višn. barve: Po naravi: vejice, mladike. Glej 4. š. l.	Razni grti se izrezujejo in rišejo. - Ptičja peresa (a obris, b) z barvami. Ilustracija primernega berila.	(1. odd.) Ptčja peresa: a) silheta, b) z barvami. Škarje, nož in drugo orodje a) obris, b) silheta, ki se izrezuje. - Za deklice: zanjkan ovratnik.

3. četrtletje

Mesec	1. in 2. razred 1. in 2. šol. leto	3. razred 3. šol. leto
Februar	Solnce z žarki (žarki izhajajo iz središča solnca.) - Pokrajina z vzhajajočim solncem (z barvniki). Razdelitev prostora!	Pravokotnik na raznih predmetih: zvezek, knjiga, pismo, okvir, vrata, okna, domine, stenske slike v šolski sobi itd. Za deklice: nogavica zmerilom.
Marc	(1. razred.) Zajec. (2. razred.) Raca. Otroci se vadijo risati na tabli tipično obliko race. Raca v travi, v vodi. - Z barvniki. Riba. Otroci rišejo na tabli tipično obliko ribe. Riba; ribnik z ribami. Voda v črtah z belim in višnjevim barvnikom. Zvonček (z barvniki).	Vodne barve in čopič. - Nauk o barvah. Temeljne barve: rmena, rdeča, višnjeva; mešane barve: pomarančasta, vijoličasta in zelena. Nekaj predmetov v pravokotnikovi osnovniobliki (z barvami): platnice, pismo, zvezek, zastava, ravnilo itd. - Pojem „pravokotnik“. Risanje v domovinoznanskem - zemljepisnem pouku: lunini izpremini; polna luna, prvi in zadnji krajec.
April	(1. razred.) Preprosto orodje: lopata, sekira, kladivo, klešče. (2. razred.) Človeško telo, risano s črtami: stoja, hojba, tek. Izrezovanje punčk iz papirja (zlasti za deklice!) Zaradi somernosti naj se papir zgiba in izreže. Pomlad. Sadno drevje spomladi. (Lepljenje). Travniki spomladi. Na raskav papir z barvniki. Vrtno orodje: lopata, grablje, vile, škaf, škropilnica, vodnjak. Razdelitev prostora!	Pečatni tisk. Okraski z lesenim topim klinčkom, topim svinčnikom ali gumijem, pomočenim v tinto (tuš) ali napol suho barvo: odtiskovanje, ploskovno krašenje na papirju. Otroci delajo sprednjo ali zadnjo stran zvezkovega ovitka, prvo stran knjige itd. Ilustracija: Vlak prihaja. Razdelitev prostora! - Poštni avtomobil. (Z barvniki). Za deklice: Moška nogavica z merilom. Kvadrat, izvajen iz pravokotnika; okrasek žepnega robca; kvadratična zvezda. Lepljenje.

4. razred		5. razred	
4. šol. leto	1. odd.: 4. šol. leto 2. odd.: 5. šol. leto	5. in 6. šol. leto	1. odd.: 6. šol. leto 2. odd.: 7. in 8. š. l.
Sestava predmetov po barvah. Otroci rišejo po spominu reči, ki so n. pr. rdeče barve, zelene barve itd. Po naravi: vejice in mladice. S skico na tabli je opozoriti otroke na izrastke mladik in popkov na vejici. Risba s svinčnikom, peresom, barvniki in barvo.	(2. odd.) Razni grbi se izrežejo in rišejo. Ptičja peresa a) obris svinčnikom, b) izvršba z barvami. - Ilustracija primernega berila. Za dečke: Pečatni tisk. (Glej desno, 5. razr., 5. š. l.) Monogrami. Orodje: škarje, kladivo, klešče, a) vobrisu, b) silhueta.	Pečatni tisk. Otroci upodabljajo in izrezujejo na probkovini ali trdem gumiju radirki, krompirju; preproste geometrijske risbe, jih pomakajo v napol suho barvo in odtiskujejo na papir v razne vrstitev, zvezde, polnitve in ploskovne vzorce. Monogrami. Orodje: kladivo, klešče, obliči, škarje a) obris, b) silhueta.	(2. odd.) Perspektivna opazovanja na stolpih domačega kraja: Opazovanje na prostem, vaje v viziranju. - Piramida. — Po naravi: ptičja peresa a) silhueta, b) z barvami. Petelinovo pero kot okrasek platnic.
Vrbove mačice. Risba svinčnikom, barvniki, barvo - po naravi. Otroke je opozoriti na razredbo mačice na vejici. Prirodopisno risanje: žolna - pri delu, jezik puščicast, plezalna noga, način plezanja, njeno gnezdo. Sekira. - Žolna kot sekira. Sekira v les zasajena; žolna na deblu pri delu. (Prosta vaja s čopičem.)	(1. odd.) Vrbove mačice a) s svinčnikom, b) z barvniki, c) z barvo po naravi. (Glej levo!) Risanje v prirodopisnem pouku: žolna - pri delu, jezik puščicast, plezalna noga, način plezanja, njeno gnezdo. Sekira - žolna kot sekira. (Glej levo!) (2. odd.) Vrbove mačice - po naravi a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Zvonček, teloh a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Zvonček ali teloh v okrasku.	Po naravi: vrbove mačice a) obris, b) silhueta, c) z barvami. - Zvonček, teloh a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Silhuete o preganju: konj, jezdec, voz, avto, vlak, vpreženi konji itd. Risba s tušem, tinto ali neutralno tinto. Zvonček ali teloh v okrasku.	(1. odd.) Vrbove mačice a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Vaza z vrbovimi vejicami. - Zvonček, teloh a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Zvonček ali teloh v okraskih, vrstitev ali kot polnitev kroga ali kvadrata. (2. odd.) Perspektivna opazovanja: krožnina: kozarci, okrogle škaltje, skleda. Geometrijsko risanje: Floris, naris in mreža valja. Za deklice je mreža valja.
Kurja peresa - po naravi. Risanje oblike s svinčnikom ali črno kredo, pozneje z barvniki, z neutralno tinto kot vaja s čopičem. Jajca - piruhi. Narodni okraski s piruhi. Zastava - avstrijska in deželna. Lepljenje. Izrezuje se iz barvanega papirja in nalepi. - Risba s čopičem na papir.	(1. odd.) Kurja peresa - po naravi. (Glej levo!) - Jajca - piruhi. Narodni okraski na piruih. Zastava - avstrijska in deželna. Lepljenje. (Glej levo!) (2. odd.) Nagačeni ptiči - po naravi a) blokiranje, b) z barvniki. Hrošči po naravi; razni cvetovi a) obris, b) silhueta, c) z barvo. Cveti v okraskih. Kostanjeva vejica s popki, češnjava vejica s cveti - po naravi. - Spomini velikonočnih praznikov. (Prosta risba.)	Po naravi: Nagačeni ptiči a) obris, b) z barvami ali barvniki. - Hrošči - po naravi; razni cvetovi a) obris, b) silhueta c) z barvami. Cveti v okraskih in vrstivah. Kostanjeva vejica s popki; češnjava vejica s cveti - po naravi a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Spomini velikonočnih praznikov. Prosta risba.	(1. odd.) Hrošči a) obris, b) silhueta, c) z barvami. Žuželke: kačji pastir, muhe. - Cvetice: mačeha a) obris, b) z barvami. - Za deklice: Mačeha v okrasku kot uporaba za ročno delo. - Ptiči - nagačeni - po naravi, a) obris, b) z barvniki ali z barvami. (2. odd.) Perspektivno risanje, cvetlični lonček, lič. — Monogrami. - Geometrijsko risanje: Floris, naris prisekane stožca.

4. četrtletje

Mesec	1. in 2. razred 1. in 2. šol. leto	3. razred 3. šol. leto
Maj	(1. razred.) Voz. - ilustracija pesmi: „Na planincih“ ... (2. razred.) Orodje: kosa, srp. Zajec na polju (v travi). Risba z barvniki. Ilustracija pesmi „Zajec“. Prometna sredstva: voz; avtomobil, navadni in poštni; vlak.	Kvadrat (vaja s čopičem); reči s četrkotnikovimi osnovnimi oblikami: robec, domina, oblike zvezd in rožet v kvadratu. Vaje v pokladanju kvadratičnih ploščic (v dveh barvah) v razne vrstive. Drevesa: vrbova debela z mladikami; topoli. Razdelitev prostora! Šmarnica; cvet, steblo in lista. Šmarnica v okrasku. Za deklice: Prtič (vzorec za kvačkanje.)
Juni	(1. razred.) Metulj; češnja, sad in list. (2. razred.) Ptičja valilnica na drogu. Lepljenje. Razdelitev prostora! Metulj; deček lovi metulja. Voz, s senom naložen. Pletenje papirnih trakov v raznih barvah. (posebno za deklice.)	Trikotnik. Izrezovanje trikotnikov iz kvadrata. - Pokladanje palčic v trikotnike; deklice pokladajo volnene nitke. Vaški zvonik. Pokrajina naj bo prosta iznajdba učenčeva. Risba z barvniki. Trikotnik z barvo in čopičem na raznih predmetih: streha, pasja hišica, zastavica na drogu, papirnata otroška kapa itd. Iz prirodoepisnega pouka: Petelinov greben, podbradek, rep, noga. Kača: glava, zob s strupom, vijugast trup.
Juli	(1. razred.) Vas: dve hiši in cerkev, pa ograja. (2. razred.) Perilo na vrvi. — Brzjavni drogi, žica, ptice na žici.	Risanje v domovinoznanskem pouku: zemljepisni osnovni pojmi; razvodje, gora in dolina, hrib. (Osnutki z barvami.) Ponaravi: domači kraj.

4. četrtletje

4. razred		5. razred	
4. šol. leto	1. odd.: 4. šol. leto 2. odd.: 5. šol. leto	5. in 6. šol. leto	1. odd.: 6. šol. leto 2. odd.: 7. in 8. š. l.
Krompir. Oblika s svinčnikom; z neutralno tinto, z barvo. Paziti je na lego očes! — Listi. Risba z belo ali črno kredo na ovojni papir. Blokiranje listov: lipe, detelje, teloha, kostanja itd. — Listi v okraških. — Tulpe, narcise. Cveti v okraških. — Rjavi hrošč, kapusov belin.	(1. odd.) Krompir a) obris s svinčnikom, b) silhueta, c) z barvo. (Glej levo!) — Listi. (Glej levo!) — Tulpe, narcise. Cveti v okraških in vrstivah. Rjavi hrošč, kapusov belin po naravi. (2. odd.) Metulji: a) obris, b) z barvniki ali z barvo. Iz prirodošlovnega pouka: sesalka; magnetizem, podkev s kotvico, magnet z železnimi opilki. Cvetice — po naravi. Umetniška razdelitev prostora: hrib, ravnina. (Hrib — malo neba, ravnina, veliko neba.) Za deklice: v obeh odd. Prtič — vzorec za zanjkanje.	Metulji a) blokiranje, b) z barvniki ali barvami. — Človeško telo v svojih pregibih. Risba v črtah: stoja, hojba, tek; oblečen človek. Risba s svinčnikom ali tinto.) Iz prirodošlovnega pouka: sesalka; magnetizem, podkev s kotvico, magnet z železnimi opilki. — Cvetice — po naravi. Umetniška razdelitev prostora: hrib, ravnina. (Hrib — malo neba, ravnina — veliko neba.) Opis risbe s preprostimi črkami.	(1. odd.) Cvetice v vazah. Metulji: a) blokiranje, b) z barvniki ali barvami. Opis risbe s preprostimi črkami. — Motivi iz domačega kraja: zvonik, strešni okras, stolpiči. Risanje na prostem ali po skicah v šolski sobi. (2. odd.) Ptici po naravi; nagačen kos, glava; ptič kot polnitev pravokotnika; kos na veji. — Ribe po naravi: krap, a) obris, b) peresna risba. Ribe v ribniku. Silhueta z neutralno tinto. Perspektivno risanje predmetov in skupin. Risba z barvami. Senčne študije.
Metulj v okrasu. Češnja; oblika in barva po naravi; skupina češenj. Češnja; v okrasu. Ilustracija primerne povesti ali pesmi. Jajčasta črta: jajce žlica.	(1. odd.) Metulj v okrasu. Češnja — po naravi; skupina češenj. Češnja v okrasu. — Ilustracija primerne povesti ali pesmi. — Jajčasta črta: jajce, žlica. (2. odd.) Hribovje v barvah. Ribnik (več vode — manj neba.) Ilustracija primerne povesti ali pesmi. — Motivi iz domačega kraja: cerkva na hribu; ob vodi; na vrtu. (Za deklice: v obeh oddelkih.) Pletenje barvanih papirnatih trav.	Hribovje. Risba z barvami. — Ribnik. Razdelitev prostora! (Več vode — manj neba.) Ilustracija kakega primernega berila ali pesmi. Motivi iz domačega kraja: cerkva na hribu, ob vodi; na vrtu itd.	(1. odd.) Motivi iz domačega kraja: razne vetrnice na strehah, dimniki, izveski, svetilke itd. — Perspektiva: Perspektivna opazovanja na prostem: brzojavni drogi, dreved, avto, ki hiti po cesti. — Perspektivna opazovanja v šolski sobi: vrata, okna, platnice (zaprte, priprte, odprte) v frontalni legi. (2. odd.) Hrošči po naravi a) silhueta (upoštevanje svetlih točk), b) z barvami. Storž po naravi. Storževe luske kot okrasek v vrstivah. — Risbe v svrhu gojitve okusa gledč razdelit. prostora.
Pokrajinska slika iz domačega kraja. Risba z barvniki; zmožnejši učenci z barvami.	(1. odd.) Pokrajinska slika iz domačega kraja. (Glej levo!) (2. odd.) Izrezovanje trav in vpletanje. — Deklice izrezujejo iz suknjenih ostankov. Dečki rišejo trakove z barvami.	Perspektiva: Perspektivna opazovanja na prostem: brzojavni drogi, dreved, avto, ki hiti po cesti. — Perspektivna opazovanja v šoli: vrata, okna, platnice itd. (priprte, zaprte, odprte).	(1. odd.) Opazovanje slik s posebnim ozirom na perspektivne in barvne pojave. — Prosto upodabljanje in ilustriranje. (2. odd.) Prirodne študije na prostem: drevesa, cerkve, hiše, ceste itd.

00000519344

